

ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTІ НА КП «ХАРКІВВОДОКАНАЛ»

Марченко В.А.

Науковий керівник – Шкурко О.В., канд. екон. наук, доцент

Стан справ на більшості підприємств ЖКГ залишається дуже складним. Значна частина з них перебуває у стані виживання, а інші значно завищують тарифи, які не відповідають якості наданих послуг, і тим самим сприяють виникненню дебіторської та кредиторської заборгованості.

За даними Державної служби статистики України, у серпні 2016 р. Населенням країни сплачено за житлово-комунальні послуги 2,9 млрд. грн. Або лише 74,9% нарахованих за цей період сум, а за електроенергію – 1,5 млрд. грн., що відповідно становить 95,5% нарахованих сум. Загалом, з початку 2016 заборгованість населення з оплати послуг ЖКГ та електроенергії зросла на 3,5 млрд. грн. Або на 39,3% і на початок вересня 2016 р. Сягнула 12,4 млрд. грн., у тому числі: за централізоване опалення та гаряче водопостачання – 4,8 млрд. грн., за утримання будинків і споруд та прибудинкових територій – 2,5 млрд. грн., за централізоване водопостачання та водовідведення – 1,8 млрд. грн., за вивезення побутових відходів – 0,4 млрд. грн., за електроенергію – 2,9 млрд. грн.

Середній термін заборгованості населення за всі послуги складає майже 3 місяці, що підкреслює фінансову неспроможність громадян своєчасно та в повному обсязі розраховуватися за спожиті енергоресурси та житлово-комунальні послуги. Заборгованість населення України з оплати послуг ЖКГ у листопаді 2016 року збільшилася на 16,7% у порівнянні з жовтнем. Вона складає 16,02 млрд грн., про це свідчать дані у Державній службі статистики. У цілому в листопаді 2016 року українці сплатили за послуги ЖКГ 5,73 млрд гривень, що склало 64,6% нарахованої за цей місяць суми. Найвищий рівень оплати в листопаді 2016 року зафіксували в Тернопільській (110,6% з урахуванням погашення боргів попередніх періодів) і Чернігівській (104,9%) областях, найнижчий – в Сумській (21,6%), Луганській (45%) і Одеській (49,4%) областях.

При розрахунку тарифу до нього включається і заборгованість недобросовісних платників, а також безнадійна заборгованість. Тим самим підприємства ЖКГ, з одного боку, отримують кошти від держави у вигляді фінансування пільг і субсидій, а з другого, - ці ж кошти включають у склад тарифів, які оплачують громадяни. Отже, можна зробити висновки, що весь тягар оплати житлово-комунальних послуг лягає на плечі добросовісних платників.

Дебіторська заборгованість визначається як сума заборгованості дебіторів підприємству на певну дату. Дебіторами можуть бути як юридичні, так і фізичні особи, які заборгували підприємству грошові кошти, їх еквіваленти або інші активи. За даними бухгалтерського обліку можна визначити суму заборгованості на будь-яку дату, але звичайно така сума визначається на дату балансу. Оскільки відповідно до вимог національних стандартів бухгалтерського обліку підприємства подають також проміжну (квартальну) звітність, то суму дебіторської та кредиторської заборгованості підприємства слід визначати щоквартально.

Найбільш трудомістка і проблемна ділянка в обліку підприємств ЖКГ є облік розрахунків з споживачами житлово-комунальних послуг. Основні проблеми, які виникають в обліку розрахунків за надані житлово-комунальні послуги, пов'язані з:

- великою кількістю споживачів послугами, що обумовлює трудомісткість аналітичного обліку; частину заборгованості населення, що є найбільшим користувачем послуг і має низьку платоспроможність, сплачує бюджет у вигляді відшкодування через надані пільги й призначені субсидії;

- постійне недоотримання платежів як від населення, так і з бюджету при недостатності встановленого тарифу для покриття витрат;

- визначення податкового зобов'язання з ПДВ за касовим методом при розрахунках з населенням і з бюджетом, тобто на дату надходження й зарахування грошових коштів;

- надходження із запізненням відшкодування нарахованих субсидій і пільг;

- визнання валового доходу при розрахунках з бюджетом за датою надходження коштів, а при розрахунках з населенням і з підприємствами – за першою подією: або за датою оформлення документів, пов'язаних з наданням послуг, або за датою зарахування грошових коштів на банківський рахунок платника податку, або надходження їх до каси підприємства.

ВПЛИВ ТІНІЗАЦІЇ ЕКОНОМІКИ НА ЕКОНОМІЧНУ БЕЗПЕКУ ПІДПРИЄМСТВ БУДІВЕЛЬНОЇ ГАЛУЗІ НА ПРИКЛАДІ ПАТ «ТРЕСТ «ЖИТЛОБУД-1»

Романьков Д.Є.

Науковий керівник – Момот Т.В., д-р екон. наук, професор

Сектор тіньової економіки в Україні за період незалежності продовжує невпинно зростати, що свідчить про низьку дієвість запропо-